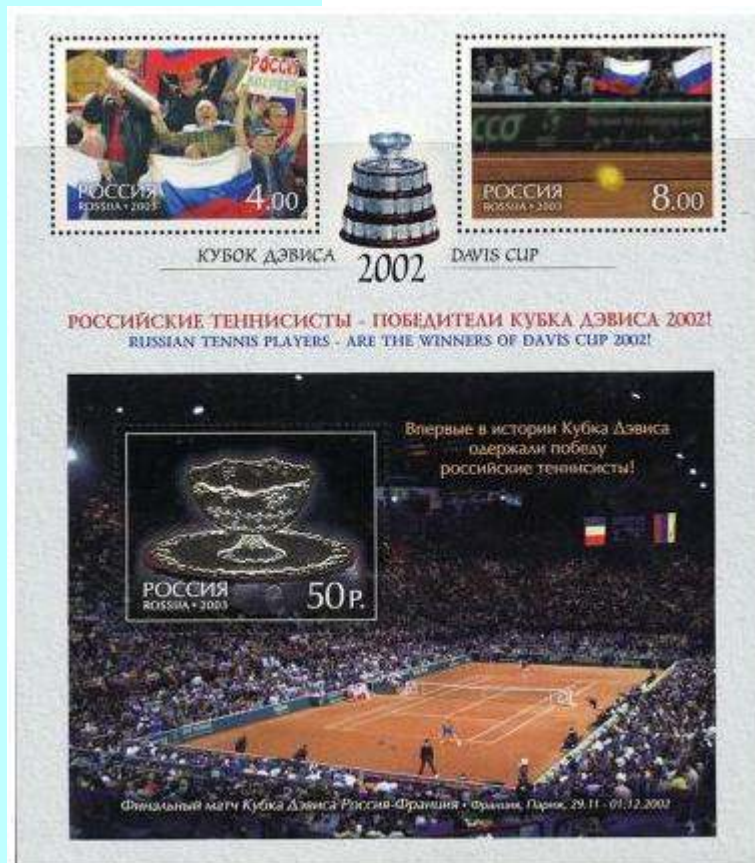

דבר העורכת

לקוראים שלום!

החודש מתקיימים שני אירועי ספורט כמעט היסטוריים למדינת ישראל: תחילה, **אליפות אירופה בכדורסל** מתקיימת בשבוע הבא. האליפות מתקיימת כל שנתיים ומשתתפות בה 16 נבחרות מרחבי אירופה (וישראל...). נבחרת ישראל השתתפה עד כה 24 פעמים באליפות והישגי השיא שלה הם מדליית כסף בשנת 1979 ומקום חמישי בשנים 1953 ו-1977. מעניין שישראל הצליחה להתברג לאליפות ברגע האחרון ועם הרבה מאד מזל: במשחקי המוקדמות ישראל לא הבריקה והגיעה למשחק האחרון במצב רע. הנבחרת הייתה חייבת לנצח ב-30 הפרש או יותר, וכן לקוות שנבחרת צרפת תפסיד מול טורקיה על מנת להעפיל לאליפות. ואכן, הבלתי ייאמן קרה – ישראל ניצחה ב-37 הפרש והטורקים ניצחו את צרפת ב-2 נקודות...

גיליונית שהנפיקה רוסיה לרגל זכייתה בגביע דיוויס ב-2002. בקרוב אצלנו?

המניין. בנוסף, בפינתנו "החודש לפני..." נציג את מאבק הסופרג'יסטיות, וכבכל גיליון, נחתום בחידון בולאי נושא פרסים.

בהצלחה לנבחרות ישראל השונות, וחג שמח לכל הקוראים,

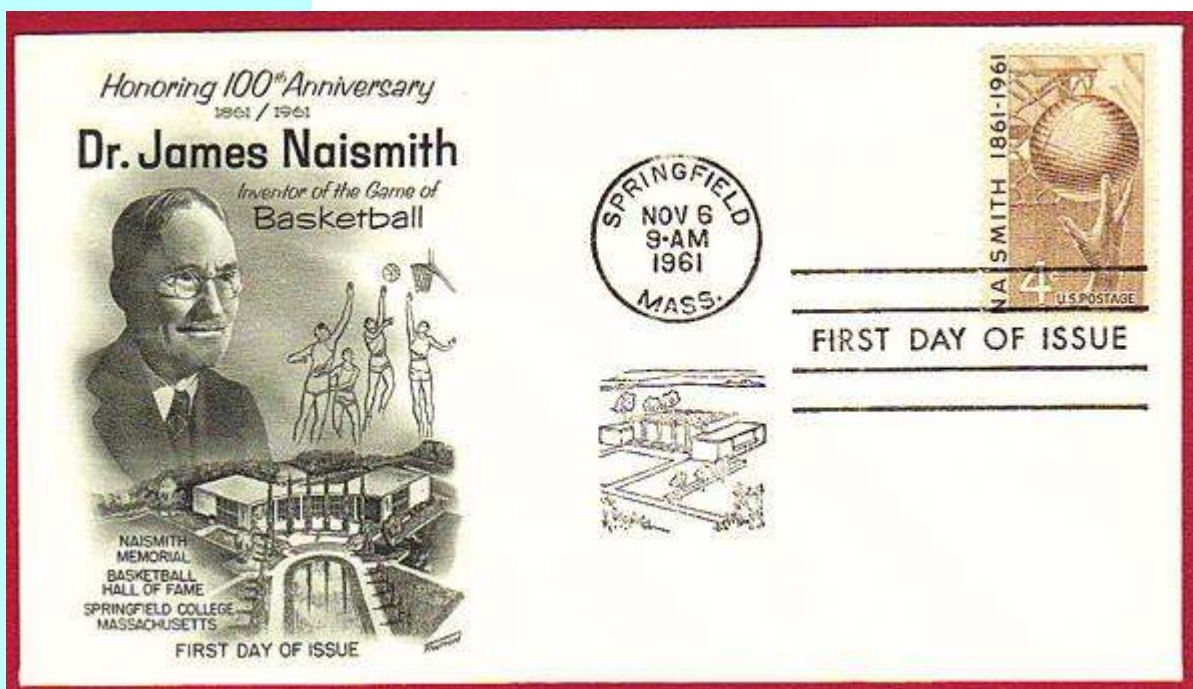
שלכם, שביט

כדורסל

אבינועם טלמן

מי מאיתנו לא שמע שמות כמו קובי ברייאנט, מייקל גורדן, קארים עבדול גאבר, מיקי ברקוביץ' ועוד רשימה ארוכה של שחקנים שהדפים קצרים מלהכיל? כולם שיחקו את אחד המשחקים הפופולאריים בעולמנו – הכדורסל!

הכדורסל הומצא בשנת 1891 על ידי ד"ר רוברט נייסמית', מורה לחינוך גופני, קנדי במקורו, שחי ועבד בצפון ארצות הברית. ד"ר נייסמית' חיפש משחק שיעסיק את תלמידיו בחופשת החורף שלהם בין משחקי הכדורגל והפוטבול. הוא גם רצה שהמשחק ישחק באולם סגור מפאת החורפים הקשים, הקרים והמושלגים של צפון מזרח ארצות הברית.

מעטפת יום ראשון לרגל 100 שנים להולדתו של ד"ר נייסמית'.
איור של ד"ר נייסמית' מופיע על גבי המעטפה מצד ימין

סל מוקדם

הוא קרא למשחק סל-כדור (BALL BASKET). הוא תלה בכל אחד מצידי אולם הספורט סל לאיסוף אפרסקים בגובה של 3.05 מ' כשתחתיתו סגורה (כך שאחרי כל סל היה צריך לטפס ולהוציא את הכדור), נתן ל-18 תלמידיו שנכחו באולם כדור כדורגל וכן דף עם החוקים החדשים של המשחק:

1. הכדור יכול להיזרק לכל כיוון, עם יד אחת או שתיים.
2. הכדור יכול להיחבט לכל כיוון עם יד אחת או שתיים, אך לא עם אגרוף.
3. לשחקן אסור לרוץ עם הכדור. על השחקן לזרוק או למסור את הכדור מהנקודה בה תפס את הכדור.

שחקן שתופס את הכדור בתנועה ומנסה לעצור יקבל "הנחה".

4. חובה לתפוס את הכדור בעזרת הידיים. אין להשתמש בזרועות או בגוף כדי להחזיק את הכדור.

שמירה חוקית, ללא עבירות

5. אין לתפוס, לדחוף, להכשיל או לתקל שחקן יריב. הפרה ראשונה של חוק זה תחשב עבירה. לאחר עבירה שנייה השחקן ייפסל וייצא מן המשחק עד שייקלע סל, או עד סוף המשחק, אם ניסה לפצוע שחקן יריב, ללא אפשרות לחילוף.

6. אם מפרים את חוק 3 או 4 זו גם עבירה ש"עונשה" הוא כפי שתואר בחוק 5.

7. אם קבוצה מבצעת שלוש עבירות רצופות, זה יחשב כסל לקבוצה היריבה (הכוונה בעבירות רצופות, שביניהן הקבוצה היריבה לא ביצעה עבירה).

8. סל ייחשב כאשר הכדור נחבט או נזרק מן הקרקע לתוך הסל ונשאר שם, בתנאי שהמגנים לא נוגעים בסל. אם הכדור עומד על קצה הסל ושחקן מגן מזיז את הסל, הסל ייחשב.

גיליונית זיכרון לנבחרת ספרד - אלופת העולם לשנת 2006

9. כשהכדור יוצא מן המגרש, הוא ייזרק חזרה לתוך המגרש ע"י השחקן הראשון שנוגע בו. במקרה של אי הסכמה, הבורר יזרוק את הכדור ישירות למגרש. לשחקן שמכניס את הכדור יש את הזכות להחזיק את הכדור ללא הפרעה

במשך 5 שניות, אם הוא מחזיק בכדור במשך יותר מ-5 שניות, הכדור יעבור לקבוצה היריבה. אם קבוצה ממשיכה לעכב את המשחק, הבורר ישרוק עבירה נגד קבוצה זו.

10. הבורר ישפוט את השחקנים ועליו לרשום את העבירות ולהודיע לשופט כאשר מתבצעות שלוש עבירות רצופות. יש לו הסמכות לפסול שחקנים לפי חוק 5.

11. השופט ישפוט את הכדור ויחליט מתי הכדור במשחק, בתוך המגרש, לאיזה קבוצה הכדור שייך, ויהיה אחראי על זמן המשחק. הוא יחליט מתי נקלע סל ויספור את הסלים, יחד עם תפקידים אחרים שבדרך כלל מבוצעים ע"י שופט.

12. משך המשחק הוא שתי מחציות בנות 15 דקות, עם מנוחה של 5 דקות ביניהן.

13. הקבוצה שקלעה את מספר הסלים הגדול יותר בזמן זה תיקבע כמנצחת. במקרה של שיוויון המשחק יכול להמשיך, בהסכמת הקפטנים, עד שיקלע סל.

סל "מודרני" - תחתיתו פתוחה

כמו ששמתם לב החוקים השתנו במקצת לאורך השנים והפכו את המשחק הזה למשחק יותר שוטף, מהיר ודינאמי, זמנו הוארך והוכנסו בו הפסקות ארוכות יותר ופסקי זמן. ב-1906 סלי האפרסקים נפתחו בתחתית כך שהכדור יוכל ליפול והמשחק יהיה מהיר יותר. ב-1910 אושר החוק שניתן לכדרר וכן שניתן לקלוע לאחר הכדרור – מה שאנו מכירים היום כ"צעד וחצי".

בתחילתו שוחק המשחק במכללות ברחבי ארצות הברית, שתלמידיו של נייסמית'

מפיצים אותו ברחבי המדינה ממכללה למכללה. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, חיילים אמריקאים שלחמו באירופה, הביאו עימם את המשחק ליבשת הישנה ותרמו רבות להפצתו. בשנת 1936 נכנס ענף זה למשחקים האולימפיים לראשונה בתולדותיו. לאולימפיאדה, שנערכה בברלין שבגרמניה, הוזמן גם נייסמית', שהספיק לראות את משחקו ויצירתו תופסים תאוצה ופופולאריות. שלוש שנים מאוחר יותר נפטר נייסמית' אך רוחו ופועלו משומרים היטב בכל משחק כדורסל שנשחק.

"צעד וחצי"

בשנת 1896 התחרו לראשונה 2 קבוצות כדורסל של מכללות אך גם הופיעה ליגה "מקצועית" באופן רשמי. גלגוליה של ליגה זו הביאו בשנת 1949 להקמתה של ליגת הכדורסל המקצועית והאטרקטיבית ביותר בעולם כיום, ה-NBA.

גיליונית זיכרון קנדית לרגל 100 שנים להמצאת משחק הכדורסל

ליגת ה-NBA מייצגת קבוצות מארצות הברית ומקנדה (זכר להיותו של נייסמית קנדי). היא מורכבת מ-30 קבוצות המחולקות ל-2 אזורים כשבכל אזור יש 3 בתים. הקבוצות מכל אזור מתחרות בינם לבין עצמם ובין קבוצות מהאזור השני – סה"כ 81 משחקים. 8 הקבוצות המדורגות ראשונות מכל אזור מתחרות ביניהן בשיטת פלייאוף כשהמנצח הסופי של על אזור מתמודד מול המנצח השני בסדרת משחקים של הטוב מ-7 משחקים. בשיטה זו זכינו לראות לאורך ההיסטוריה "קרבות" ויריבויות ארוכות שנים כמו זו של לוס אנג'לס לייקרס והבוסטון סלטיקס או של הניו יורק ניקס ואינדיאנה פייסרס.

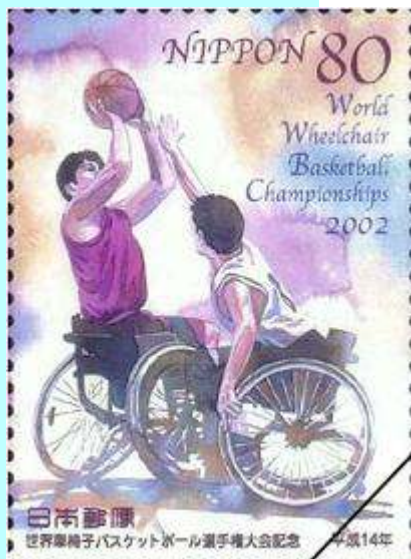
גיליונית זיכרון לנבחרת יוון - אלופת אירופה לשנת 2005

את הליגה מנהל אדם הזוכה לתואר – קומישינר – ומאז 1984 הקומישינר הוא היהודי אמריקאי דיוויד שטרן שתרם רבות למיתוגה של הליגה, להפצתה ברחבי העולם ולהפיכתה לטובה בעולם.

בנוסף, בעולם ישנן ליגות רבות: ליגות לאומיות בכל מדינה, ליגת היורוליג לקבוצות בכירות מאירופה (כוללת את 24 הקבוצות הטובות ביותר מ-13 מדינות), ליגת היורוקאפ, וכן אליפויות רבות, ביניהן, אליפות העולם בכדורסל (נערכת כל 4 שנים – האליפות הקרובה בטורקיה ב-2011) ואליפות אירופה בכדורסל (נערכת כל שנתיים – האליפות הבאה תערך בפולין בספטמבר 2009).

ועכשיו כמה מילים על הכדורסל בישראל: הכדורסל הישראלי מנוהל על ידי איגוד הכדורסל בישראל המונה 145 ליגות שונות ו-1,650 קבוצות בתוכן רשומים כ-30,000 שחקנים פעילים.

הכדורסל הישראלי כולל ליגות ילדים, נוער ומבוגרים, לנשים ולגברים, כשהליגות החשובות ביותר הן ליגת העל לגברים, וליגת העל לנשים, אשר מונות 12 קבוצות בליגת הגברים ו-10 בליגת הנשים. ליגת העל לגברים מנוהלת על ידי ארגון הנקרא מנהלת ליגת העל.

כדורסל בכסאות גלגלים

כדורסל חובבני

הקבוצה הבולטת ללא עוררין במפת הכדורסל הישראלי היא מכבי תל אביב שבאמתחתה 48 אליפויות (כולל האליפות האחרונה), 36 גביעי מדינה ו-5 גביעי אירופה כשהאחרון שבהם בשנת 2005.

בשורותיה שיחקו שחקנים גדולים כמו מיקי ברקוביץ', מוטי ארואסטי, קווין מגי, טל ברודי, לו סילבר, נייט האפמן, אנתוני פארקר (המשחק היום ב-NBA), חן ליפין, נדב הנפלד, אולסי פרי, דרק שארפ, ועוד רבים וטובים. כמובן שגם המאמנים הבכירים בארץ אימנו את הקבוצה – רף קליין (ז"ל), פני גרשון, צביקה שרף, עודד קטש, מולי קצורין, דיוויד בלאט ועוד.

גם בארץ וגם בשאר חלקי העולם משוחק משחק הכדורסל לא רק בצורה מקצועית אלא גם בצורה חצי מקצועית וחובבנית כמו כדורסל בכסאות גלגלים, ליגת הסטריטבול באירופה ובארה"ב, משחקי 3X3 ברחוב, וכמובן עילית הבידור והלהטוטנים – הארלם גלובטרורוס – המשלבים הן את האהבה למשחק והן את הרצון לבדר ולהצחיק, כך שמדובר ללא ספק בשילוב נדיר של כישרונות כדורסל ואמני במה לכל דבר.

נסיים כמובן בנקודת אור חיובית לכדורסל בארץ והיא הצטרפותו של השחקן הישראלי הראשון לליגה הטובה בעולם – עומרי כספי בשורותיה של הסקרמנטו קינגס. נחזיק לו אצבעות ונאחל לו שיצליח היכן שקודמיו נכשלו!

לתגובות ניתן לפנות לאבינועם בכתובת: talmana@gmail.com

שיטת הדרוג בתחרויות הטניס

אלון פרנקל

סוגים שונים של מגרשי טניס:
טניס שולחן, מגרש דשא, מגרש חימר ומגרש סקווש

בעולם קיימים שני סבבי תחרויות טניס, של הגברים נקרא סבב ה-ATP (Association of Tennis Professionals), ושל הנשים נקרא WTA (Women's Tennis Association). בשני הסבבים דרוג השחקנים (או השחקניות) נקבע על פי כמות הנקודות שצברו בטורנירי הטניס השונים. הדרוג שנקבע הוא ל-52 השבועות האחרונים ומתעדכן לאחר כל טורניר טניס חשוב. הדרוג נפרד ליחידים ולזוגות.

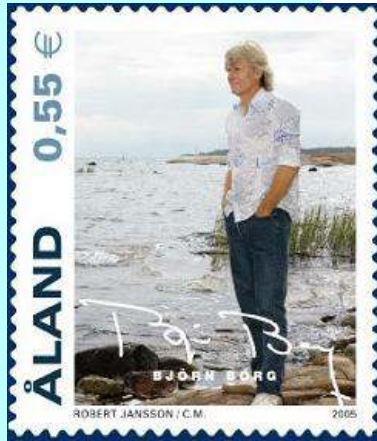
סבב הגברים ATP

בסבב ה-ATP הטורנירים שקובעים את הדרוג מתחלקים לרמות לפי כמות הפרסים הכספיים המחולקים בכל טורניר. סוגי הטורנירים הקיימים כיום הם (על פי רמתם):

1. גראנד סלאם – כמו ווימבלדון, Australian Open, רולאן גארוס, US Open והם החשובים בטורנירי הטניס

טורניר ה- Australian Open באוסטרליה

ביוון בורג - שחקן טניס שוודי
אגדי. ניצח ב-89.8% מטורנירי
הגראנד סלאם בהם שיחק

2. ATP World Tour Final – בטורניר זה רשאים לשחק רק שמונת השחקנים שמדורגים ראשונים.

3. טורנירי ATP Masters 1000 – סדרה של 9 טורנירים. ניתן להגיע בהם ל-1000 נקודות (ומכאן שמם).

4. טורנירי ATP 500 – סדרה של 11 טורנירים. ניתן להגיע בהם ל-1000 נקודות

5. טורנירי ATP 250 – סדרה של 41 טורנירים וניתן לזכות בהם ב-250 נקודות.

6. טורנירים יותר קטנים הנקראים Challenger

בטבלה הבאה ניתן לראות את חלוקת נקודות הדרוג לפי סוג הטורניר והשלב בו הגיע השחקן בטורניר:

מפסיד R128	מנצח R128	מנצח R64	מנצח R32	מנצח R16	מנצח רבע גמר	מנצח חצי גמר	מנצח טורניר	סוג הטורניר
10	45	90	180	360	720	1200	2000	גראנד סלאם
					600	1000	1500	ATP World Tour Final
10	25	45	90	180	360	600	1000	ATP Masters 1000
		20	45	90	180	300	500	טורנירי ATP500
		5	20	45	90	150	250	טורנירי ATP 250
			10	25	45	75	125	Challenger 150000
			8	18	35	60	100	Challenger 125000
			8	17	33	55	90	Challenger 100000

ארתור אש - שחקן
עבר אמריקאי

כאשר –

- R128 – מייצג טורניר גדול עם 7 משחקים עד הגמר. מהטבלה ניתן ללמוד שבטורנירי גראנד סלאם ו-ATP World Tour Final לכל נצחון מוענקות 45 או 25 נקודות ואף להפסד ניתנות נקודות.

- R64 – מייצג משחק בסיבוב הראשון בטורניר עם 6 משחקים או משחק בסיבוב השני בטורניר עם 7 משחקים

- R32 – מייצג משחק בסיבוב הראשון בטורניר עם 5 משחקים או משחק בסיבוב השלישי בטורניר עם 7 משחקים
- R16 – מייצג משחק בסיבוב הראשון בטורניר עם 4 משחקים או משחק בסיבוב הרביעי בטורניר עם 7 משחקים

דירוג השחקן נקבע לפי הנוסחה הבאה: סכום הנקודות שצבר בטורנירי הגראנד סלאם ובטורנירי ה-ATP World Tour Final וה-ATP Masters 1000. לזה מוסיפים את הנקודות שצבר ב-4 הטורנירים הטובים מדרג ה-ATP Masters 500 ו-2 ההישגים הטובים משאר הטורנירים.

כאשר לשני שחקנים יש את אותו מספר נקודות הדרוג מתחשב בפרמטרים הבאים :

- אם השוויון הוא בכמות הנקודות שנצברו בטורנירים החשובים (גראנד סלאם, ATP World Tour Final, ATP Masters 1000) אזי מסתכלים על כמות הטורנירים ששחקן ע"י השחקן – השחקן ששיחק פחות טורנירים מדורג במקום גבוה יותר

- במקרה שהשוויון ממשיך נלקחת בחשבון כמות הנקודות המקסימלית בטורניר בודד שהשחקן צבר.

נכון ל-15.8.2009, רוג'ר פדרר השוויצרי הוא השחקן רוג'ר פדרר המדורג 1 בעולם המדורג מספר 1 בעולם עם 11060 נקודות. הישראלי הטוב ביותר הוא דודי סלע – הוא מדורג 34 עם 1274 נקודות.

סבב הנשים WTA

גם בסבב ה-WTA הטורנירים שקובעים את הדרוג מתחלקים לרמות. סוגי הטורנירים בסבב זה :

1. גראנד סלאם – ווימבלדון, Australian Open, רולאן גארוס, US Open שהם החשובים בטורנירי הטניס גם לנשים.

חותמת ובול לכבוד טורניר הרולאן גארוס הצרפתי

2. Sony Ericsson Championships עבור שמונה השחקניות שמדורגות ראשונות

3. טורנירי Premier Mandatory – 4 טורנירים שהם "חובה" (mandatory), קרי, נלקחים בחשבון בחישוב דירוג השחקנית.

4. טורנירי Premier 5 – סדרה של 5 טורנירים

5. טורנירי Premier – סדרה של 10 טורנירים

6. טורנירים יותר קטנים הנקראים International (31 טורנירים)

בטבלה הבאה ניתן לראות את חלוקת נקודות הדרוג לפי סוג הטורניר והשלב בו הגיעה השחקנית בטורניר:

מפסידה R128	מנצחת R128	מנצחת R64	מנצחת R32	מנצחת R16	מנצחת רבע גמר	מנצחת חצי גמר	מנצחת טורניר	סוג הטורניר
5	100	160	280	500	900	1400	2000	גראנד סלאם
5	50	80	140	250	450	700	1000	Premier Mandatory
		60	110	200	350	550	800	Premier 5
		40	60	120	200	320	470	Premier
		5	20	45	90	150	250	טורנירי ATP 250
			30	70	130	200	280	International

מרטינה נברטילובה - שחקנית עבר אגדית

דרוג שחקנית נקבע על פי סכום הנקודות שצברה ב-16 טורנירים הטובים ביותר (חייבים לכלול את טורנירי הגראנד סלאם וטורנירי ה-Championships Sony Ericsson וה-Premier Mandatory). למדורגות בעשירייה הראשונה נלקחים בחשבון גם שני טורנירי Premier 5 (הטובים ביותר).

כאשר לשתי שחקניות יש מספר נקודות זהה המיקום נקבע לפי הפרמטרים שצינתי בסבב הגברים.

נכון ל-15.8.2009, השחקנית הטובה בעולם היא דינרה סאפינה הרוסיה עם נקודות. שחר פאר היא הישראלית המובילה בטניס ומדורגת כרגע במקום ה-66 (930 נקודות).

טורניר דובאי - חלק מה-ATP500 בטורנירי הגברים, וה-5 Premier בטורנירי הנשים. בטורניר האחרון המארגנים סרבו לתת ויזה לשחר פאר, ובכך מנעו את השתתפותה בטורניר. המהלך עורר ביקורת עולמית רבה, ולבסוף המארגנים נקנסו ושחר פאר פוצתה בכ-\$30,000

לתגובות ניתן לפנות לאלון בכתובת: AlonFrenkel@gmail.com

טניס שולחן

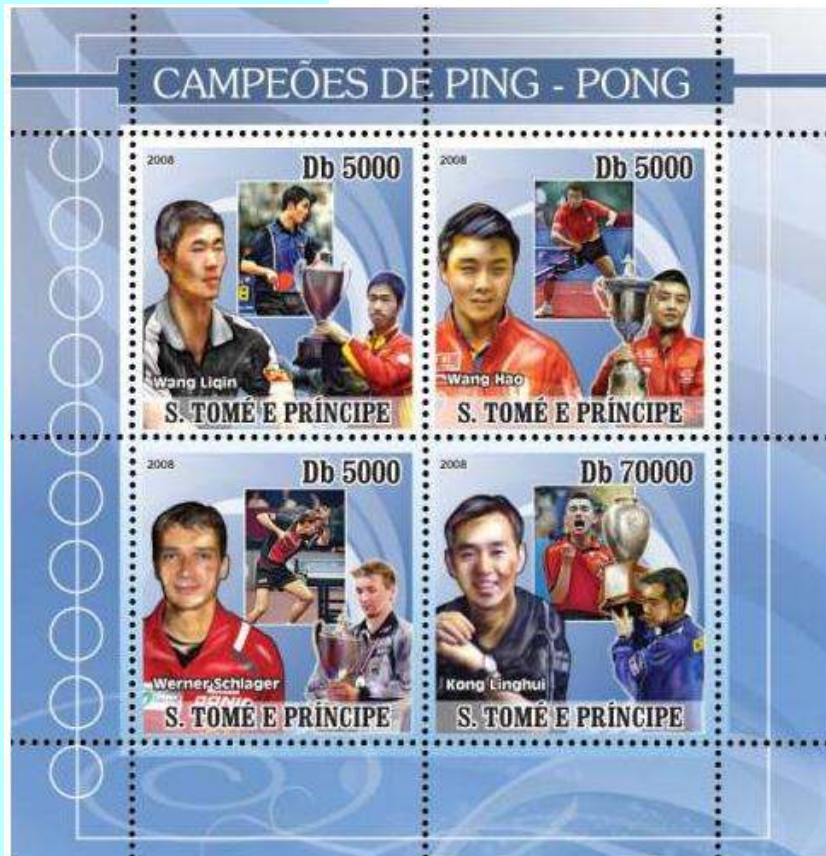
שבתאי פרי

היסטוריה בקצרה

המשחק הופיע לראשונה באנגליה בשנות השמונים של המאה ה-19, כשעשוע שלאחר האוכל של החברה הויקטוריאנית הגבוהה. התייחסו אל המשחק כאל "טניס פנים". אביזרי המשחק היו מאולתרים: ספרים שימשו כרשת, קופסאות טבק כמחבטים ופקקים של שמפניה ככדורים.

עם עליית הפופולאריות: יצא המשחק בוריאציות שונות ע"י יצרני צעצועים, כשכל אחד נותן למשחק שם משלו: וויף-וואף, גוסימה, טניס שולחן, פינג-פונג

בשנת 1901 חובב אנגלי נלהב של המשחק, בשם ג'יימס גיב, ביקר באמריקה ומצא את כדורי הצלולואיד (סוג של פלסטיק, דליק מאד, אך עמיד בפני מים, שמנים וחומצות בריכוז נמוך) כמתאימים ביותר למשחק. באותה שנה א' גוד המציא את הגרסה המודרנית של המחבטים בהדביקו גומי למחבטי העץ.

אלופי פינג פונג מפורסמים - 3 סינים ואוסטרי אחד

אליפות העולם הרשמית הראשונה נערכה ב-1927 וטניס השולחן הפך לספורט אולימפי ב-1988. כיום מורכבת הצמרת העולמית בעיקר משחקנים אסיאתיים ובראשם הסינים. נכון לתחילת מרץ 2009 שלוש הראשונים בעולם הם סינים ובעשירייה הראשונה ישנם סה"כ שישה סינים.

ישנם כללים נוקשים וברורים ביותר לגבי המשחק. לדוגמא – השולחן במשחק הטניס-שולחן:

- אורך: 274 ס"מ, רוחב: 152.5 ס"מ, גובה: 76 ס"מ (מהרצפה ועד לפני השטח העליונים)

- על גביו מצויירים קווי אורך ורוחב לבנים (מסגרת חיצונית) בעובי של 2 ס"מ.
- משטח המשחק (השולחן) מחולק ל-2 חלקים שווים המופרדים ברשת. כל חלק נקרא מגרש.
- כל מגרש מחולק ש-2 ע"י קו אמצע לבן בעובי 3 מ"מ (הקו נחשב חלק מחצי המגרש הימני). לקו זה יש משמעות במשחקי הזוגות.
- משטח המשחק יכול להיות מכל חומר כל עוד הוא מייצר קפיצה אחידה של כדור תקני (מגיע לגובה של 23 ס"מ כשמפילים אותו מ 30 ס"מ)
- משטח המשחק יהיה בצבע כהה בצורה אחידה ולא מבריק.

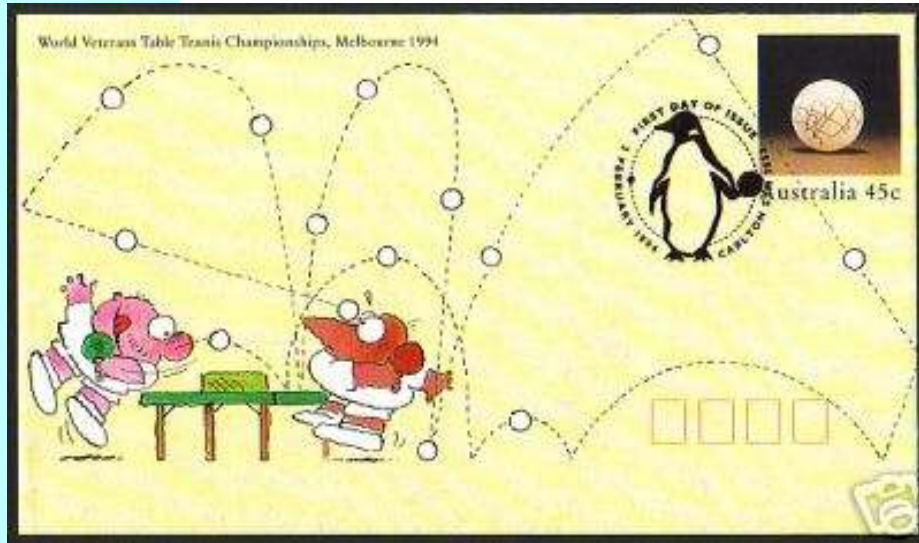
מעטפת יום ראשון מהודו - על גבי המעטפה ניתן לראות את שולחן הפינג-פונג

ואילו הרשת והכדור:

- ה"רשת" כוללת את הרשת עצמה והעמודים התומכים, כולל התפסנים המצמידים אותה לשולחן.
- גובה רשת: 15.25 ס"מ, אורך הרשת: 183 ס"מ.
- הרשת נמתחת ע"י חוט שמוצמד בכל צד לעמוד התומך.
- קוטר הכדור 40 מ"מ, משקל 2.7 גרם

- הכדור עשוי מחומר צלולואיד או מחומר פלסטיק דומה.
- צבעו לבן או כתום.

מעטפת כליל מאוסטרליה – מציגה את כדור הפינג פונג

המחבט:

המחבט בבול מקטאר

- יכול להיות בכל גודל, צורה או משקל. כף המחבט חייבת להיות שטוחה וקשה.
- הצד שמשמש לחבטה בכדור יהיה מכוסה בגומי רגיל או בגומי סנדוויץ.
- הגומי יכסה את כל כף המחבט אבל לא יעבור את גבולות הכף
- צד אחד יהיה אדום והצד השני שחור.
- בתחילת המשחק ובכל שינוי של מחבט השחקן צריך להראות ליריב ולשופט את המחבט החדש.

שחקנים לבנוניים משני צידי השולחן

חוקי המשחק (בקצרה)

במשחק משחקים שני שחקנים העומדים משני קצוות שולחן המשחק. הזכות לבחור את סדר ההגשה, הקבלה והצדדים נקבעת בהגרלה. המנצח בהגרלה רשאי לבחור אם הוא מגיש ראשון וכן לבחור בצד מסוים של השולחן.

המשחק כולל מספר אי זוגי של מערכות (הנפוצים: משחקי הטוב מ-5 והטוב מ-7 מערכות). שחקן מנצח במערכה אם הגיע ל-11 נקודות, עם יוצא מהכלל הבא: אם שני השחקנים השיגו 10 נקודות המערכה תוכרע לטובת זה שהגיע ראשון ליתרון של 2 נקודות. בכל מערכה חדשה מחליפים השחקנים צדדים. במידה שמגיעים למערכה קובעת (מערכה חמישית במשחק של הטוב מ-5 או שביעית בטוב מ-7) מחליפים שוב צדדים כשהמתמודד הראשון מגיע ל-5 נקודות.

לאחר כל 2 נקודות השחקן המקבל הופך למגיש וכך עד לסיום המערכה, חוץ ממצב ששני השחקנים השיגו 10 נקודות. במקרה זה סדר ההגשה והקבלה יהיה זהה אך כל שחקן יגיש רק נקודה אחת בתורו.

בעת חבטת הפתיחה – הכדור צריך לפגוש במגרשו של החובט, לעבור מעל או מסביב לרשת ולגעת במגרשו של היריב. בעת חבטת ההחזרה צריך הכדור לעבור מעל או מסביב לרשת ולגעת במגרשו של היריב.

מתי נקבעת נקודה?

- שחקן לא הצליח לבצע הגשה טובה
- שחקן לא הצליח לבצע החזרה טובה
- אם אחרי שבוצעה הגשה/החזרה טובה הכדור פוגע בכל דבר חוץ מהרשת לפני שנחבט שוב
- אם הכדור עובר את קו הרוחב מבלי לגעת במגרש לאחר שנחבט
- שחקן מבצע חסימה (אם הוא, או כל דבר שלבש או נשא, נוגע בכדור כשהוא במשחק ונע מעל או לכיוון משטח המשחק אך לא עבר את קו הרוחב ולא נגע במגרשו מהפעם האחרונה שנחבט ע"י יריבו).

מעטפת יום ראשון לרגל אליפות העולם בטניס שולחן, סין, 1995

- שחקן חובט בכדור פעמיים ברציפות (דאבל)
- שחקן חובט בכדור עם צד המחבט שאינו עומד בדרישות
- אם שחקן (כולל מה שלובש או נושא) מזיז את משטח המשחק
- אם שחקן (כולל מה שלובש או נושא) נוגע ברשת
- אם ידו החופשית של שחקן נוגעת במשטח המשחק

השינוי בחוקים

באיגוד הטניס העולמי רצו להגביר את הפופולאריות של המשחק. הם זיהו את עיקר הבעיה במהירות הגבוהה של המשחק ובמספר החבטות הקצר טרם השגת נקודה. בעקבות כך, חוקק האיגוד מספר חוקים שנועדו להאט את המשחק ולעדן את יתרון המגיש ובכך לאפשר את שידור המשחק בטלוויזיה ולהגביר את הנאת הצופים באולם. דוגמאות לחוקים אלו:

- הכדור גדל מ-38 מ"מ ל-40 מ"מ – צעד זה נועד להגדיל את התנגדות האוויר לכדור והאט את מעופו.
- מספר הנקודות במערכה שונה מ-21 ל-11 – בזכות זה הפך המשחק לדינמי יותר וההתלהבות בקרב הצופים גברה

לא מסתירים את הכדור –
בול מסינגפור

- נאסר על שחקנים להסתיר את הכדור במהלך מכת ההגשה – זה מקטין את יתרון השחקן הפותח ומאפשר העברת כדורים רבה יותר על מנת לזכות בנקודה.
- ניתן להשתמש במגבת (לניגוב הזיעה) רק בכל 6 הגשות – מונע עצירות תכופות במשחק.
- כל שחקן יכול לקחת פסק זמן יחיד באורך של דקה (לא חשוב מה אורכו של המשחק) – בצורה זו אין עצירות ארוכות וכן המשחק "זורם" יותר.
- הוחל איסור על שימוש "בדבק מהיר" – לדבק זה יש אפקט המוסיף מהירות רבה למשתמש בו. האפקט נמשך שעות בודדות, עובדה שמצריכה הדבקה חוזרת לפני כל תחרות.

המחבט והכדור בבול ממזרח גרמניה (DDR). הגומי בצבע ירוק ולא שחור או אדום כפי שנדרש מהחוקים החדשים!

• הגומיות חייבות להיות בצבע אדום בצד אחד ושחור בשני – ישן בשוק גומיות רבות ומגוונות. לכל אחת מהגומיות אפקט שונה (מהירות, סיבוב, שליטה, וכו'). שחקנים רבים משתמשים בגומיות שונות משני צידי המחבט. על מנת לאפשר לצד המקבל להעריך טוב יותר

את התנהגות הכדור המגיע לעברו – רצוי שידע מאיזו גומייה נחבט הכדור

• חלה חובה על מגיש מכת הפתיחה להניח את הכדור בחופשיות על כף ידו

הפתוחה מעל גובה השולחן, לזרוק אותו (אנכית, ללא סיבוב) באוויר לגובה של 16 ס"מ לפחות. על המגיש להסיט את היד הזורקת על מנת שלא תחצוץ בין הכדור והרשת. בכדור יש להכות בזמן נפילתו החופשית מטה (מעל גובה השולחן). הכדור חייב להיות מאחורי קו הרוחב של השולחן (כלומר חל איסור להגיש מצדדיו של השולחן) – בעבר נהגו שחקנים להסתיר את הכדור ואת מכת הפתיחה בגופם – עובדה שהקטינה דרמטית את יכולת היריב לבצע מכת החזרה מוצלחת או אפקטיבית.

להכנת הכתבה נעזרתי במידע מאתר איגוד הטניס שולחן הישראלי ובמצגת שהוכנה ע"י אסף פרי, שופט ראשי בינלאומי.

לתגובות ניתן לפנות לשבתאי בכתובת: nosonchik@gmail.com

הפינה הישראלית – ספורט (סדרה מן המנין)

הנה מושג שאולי עדיין לא נתקלתם בו: סדרה מן המנין. למה הכוונה? בולים מתחלקים לשני סוגים עיקריים: בולים מן המנין ובולי זכרון. **בולים מן המנין** מודפסים בכמויות גדולות מאוד, ונמכרים במשך פרק זמן ארוך. בולים מן המנין הם קטנים בגודלם, והם אינם מונפקים לכבוד אירוע מיוחד. לעומת זאת, בולי זכרון מונפקים לכבוד אישים או אירועים מיוחדים, ונמכרים במשך שנה אחת בלבד.

אחת מהסדרות של בולים מן המנין שהונפקו בארץ עסקה בספורט. הבול הראשון בסדרה ראה אור בפברואר 1996, והאחרון שנתיים אחר כך. בסך הכל הסדרה מנתה 9 בולים, ורובם הוקדשו לספורט במובנו העממי, הלא מקצועני. ששת הבולים הראשונים בסדרה הוקדשו (משמאל לימין) לרכיבה על אופני הרים, רכיבה על סוסים, מצנחי רחיפה, כדורעף נשים, ירי חיצים מקשת וגלישה מצוקים. בשל המקום המצומצם הטור הפעם יתמקד בשלושת הבולים האחרונים בסדרה.

הבול ה"ישראלי" ביותר בסדרה מוקדש למשחק **המטקות**. יתכן ויש מקומות נוספים בעולם בהם משחק זה מוכר, אולם בשום מקום הוא לא פופולארי כל כך. ספק אם המשחק מופיע על בול כלשהוא ממדינה אחרת בעולם! משחק המטקות מהווה חלק מהווי הקיץ הישראלי, ולא ניתן לחשוב על ביקור בחוף הים בלי הרעש המוכר של חבטות הכדור. המשחק במהותו אינו תחרותי: אין כללי ניקוד ואין מנצח. זהו ספורט עממי במלוא מובן המילה.

בולים מן המנין מצטיינים, בדרך כלל, בעיצוב פשוט שאינו עמוס בפרטים. בול המטקות מעביר באמצעים מצומצמים את אופיו הקייצי של המשחק: השחקן לבוש בבגד ים, כאשר ברקע נראים השמיים התכולים, מי הים הכחולים והחול הצהוב. מאייר הסדרה, **אסף ברג**, בחר להשתמש במטקה מדגם ישן העשויה עץ, למרות שכיום נפוצות מטקות העשויות פלסטיק שקוף וצבעוני. לדעתי זהו יופי של בול.

ישראל שוכנת לחוף ים, ובנוסף יש לנו את הכנרת (אם נדע לחסוך במים ולהציל אותה!) ומספר נהרות, כך שספורט הקשור למים פופולארי מאוד. אחד מבולי הסדרה מוקדש לשיט סירות נהר (המוכר יותר בשמו האנגלי, רפטינג). כאשר ניצב מכשול בדרכו של נהר נוצרים זרמים חזקים, מערבולות, גלים, מפלים ואשדות המאיימים להפוך וללכוד גופים זרים. מצב זה מכונה "מים לבנים" (באנגלית White water), בשל הקצף המופיע על פני המים.

מבחינה היסטורית שיט נהרות נועד להובלת סחורות בסירות מכל הסוגים. ההתפתחות של רפטינג כספורט החלה לאחר מלחמת העולם השנייה, ובמיוחד בעשרים השנה האחרונות. יותר מכל, ספורט זה נותן ביטוי להתמזגות האדם עם הטבע ומהווה אתגר אישי אדיר וספורט קבוצתי מגבש.

בישראל החל הענף בשנת 1988, ומאז מאות אלפי מטיילים ותיירים חוו את חווית הרפטינג במימי הירדן ההררי. הירדן הוא הנהר היחיד בעולם שמקורו מעל גובה פני הים וסיומו מתחת פני הים. כתוצאה מכך הוא מספק לעוסקים ברפטינג שיפוע תלול (נפילה של 20 מטר לקילומטר) והאשדות נמשכות לכל אורכו. חווית הרפטינג היא מענגת, אך מחייבת שמירה קפדנית על הוראות הבטיחות, כפי שעושים האנשים בבול.

ונסיים בעוד ענף ימי: סקי מים. מקורו של הענף בארצות הברית ובאוסטרליה, ולארצנו הוא הגיע בתחילת שנות ה-60. מלכתחילה רוב הפעילות התרכזה בכנרת, ובאגם נבנתה מקפצה והוקם מסלול סלאלום. מתקן סקי המים בכבלים בפארק בגין בדרום תל אביב תרם רבות לפופולאריות של הענף. עד אז זה היה ספורט לעשירים, שיכלו להרשות לעצמם להחזיק סירה מהירה. המתקן בתל אביב מבוסס על רעיון חדשני המאפשר לשמונה אנשים לגלוש בעת ובעונה אחת בהנאה מירבית ובעלות נמוכה. כך הפך סקי המים לחוויה עממית המיועדת לכל המשפחה במחיר השווה לכל נפש.

בעיני סדרת בולי הספורט מן המניין היא נהדרת. הנושא הוא ישראלי מאוד, הבולים מעוצבים בפשטות אך בצורה מוצלחת להפליא, והם מגרים את החשק לעסוק בענפי ספורט אלו. מה עוד אפשר לבקש מבול?

החודש לפני... הסופרג'יסטיות!

שביט טלמן

סופרג'יסטית ניו זילנדית

הסופרג'יסטיות היו נשים שנאבקו על שיוויון זכויות לנשים, בעיקר על קבלת הזכות להצביע בבחירות דמוקרטיות. בספטמבר 1893 הן זכו להצלחה ראשונה – ניו זילנד העניקה לנשים מעל גיל 21 את זכות הבחירה, והייתה המדינה הריבונית הראשונה שעשתה כן.

בכלליות, עד למאה ה-19 הייתה חלוקה ברורה בין תפקידי הגברים לתפקידי הנשים: הנשים התעסקו בענייני הבית בעיקר, ואילו הגברים עסקו בענייני ה"חוץ" (עבודה, פוליטיקה וכו'). יותר מכך, הן לא הורשו להצביע, להחזיק ברכוש, להתגונן במקרים של אלימות מצד בעליהן... במאה ה-19 נפתחו הזדמנויות חדשות לנשים והן החלו לעסוק במקצועות שהיו גבריים עד אז, לרכוש השכלה ולהתעניין בפוליטיקה. מכיוון שהתעוררות זו לא התקבלה בעין יפה בחברה, הנשים התאגדו בארגונים פמיניסטיים והחלו להיאבק על זכויותיהן (בעיקר בארצות הברית, אנגליה ומושבותיה וצפון אירופה).

בול לרגל 50 שנים להענקת זכות ההצבעה לנשים. בבול יש טעות בנקוב

המושג "סופרג'יסטיות" נטבע בבריטניה ומגיע מהמילה suffrage – זכות ההצבעה. נשים (וגם גברים) החברות בארגוני הנשים נקראו כך, ומבריטניה המושג פשט לכל העולם. המאבק שלהן היה קשה, ממושך ובעל אופי מחאתי: הן כבלו את עצמן לגדרות, הציתו רכוש של מתנגדים, שברו חלונות, התנגדו למעצר וכו'. רבות מהן נכלאו ובזמן כליאתן פצחו בשביתות רעב. סופרג'יסטיות בריטיות בשם אמילי

סופרג'יסטית בריטית במעצר

פעולת מחאה בארצות הברית

דיווידסון אף מצאה את מותה במהלך פעולת מחאה: ככל הנראה היא ביקשה לקשור את דגל הסופרג'יזם לסוס המלך במהלך מירוץ סוסים. לשם כך היא נכנסה לאיזור המירוץ ולמרבה הזוועה נדרסה תחת פרסותיו. היא נפטרה בבית החולים 3 ימים לאחר מכן.

כאמור, ההצלחה הראשונה הייתה בניו זילנד ב-1893, אם כי הנשים לא הורשו עדיין להתמודד לפרלמנט, רק להצביע. החוק התיר זאת רק ב-1919, אך האישה הראשונה שנבחרה לפרלמנט נבחרה רק ב-1933, 40 שנים לאחר קבלת זכות ההצבעה!

אישה מצביעה בארצות הברית

אוסטרליה מיהרה והעניקה את זכות הבחירה לנשים ב-1902, לא כולל נשים אבוריג'ניות. הן זכו לשיוויון זכויות מלא רק ב-1962... בבריטניה זכות ההצבעה הוענקה לנשים נשואות מעל גיל 30 בלבד ב-1918, ו-10 שנים מאוחר יותר החוק תוקן לכלל הנשים. בארצות הברית הזכות ניתנה ב-1920. בישראל, מעניין לציין, לנשים יש שיוויון זכויות מלא מ-1948, מרגע קום המדינה. המדינות האירופיות האחרונות שהעניקו זכות הצבעה לנשים הן שוויץ (1971) וליכטנשטיין (1984). ומה עם שכנותינו? לבנון עשתה כן ב-1953, אך רק לנשים שסיימו בית ספר יסודי, מצרים ב-1956, סוריה ב-1972 וירדן ב-1984.

מעטפת יום ראשון לרגל 50 שנים לקבל זכות הצבעה בבלגיה. הבול נושא את סמל מאבק

גיליון מזכרת לסופרג'יסטיות גרמניות

חידון מספר 21

איזו מדינה?

איזו מדינה הנפיקה את הבול שלפניכם?

- א. איטליה
- ב. אוסטריה
- ג. סינגפור
- ד. ספרד

מי האיש?

מה שמו של שחקן כדורגל זה?
באיזה כינוי התפרסם?
כמה פעמים זכה בגביע העולם עם נבחרתו,
ברזיל, ובאילו שנים?

זהה את האתר

באיזו עיר נמצא מבנה זה?
למה הוא משמש?
כמה זמן ארכה בנייתו?

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 בספטמבר. הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות יוגרל פרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. התשובות לחידות ושם הזוכה יפורסמו בגליון הבא.

פתרונות חידון מספר 20:

איזו מדינה?

התשובה הנכונה היא ג' – הודו.

מי האיש?

לפנינו יצירה של פאבלו פיקאסו, צייר ספרדי ואביו של זרם הקוביזם. יצירתו "גרניקה" מתארת את ההרס של עיירה זו בהפצצה במהלך מלחמת האזרחים בספרד בשנות השלושים.

זהה את האתר

הבול מראה את הכנסייה הגדולה ביותר בעולם - בזיליקת פטרוס הקדוש, ואת כיכר פטרוס הקדוש אשר לפניה. הבזיליקה היא המבנה המרכזי בקרית הוותיקן, שהיא מדינה עצמאית.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה בגורל שמו של אורן אילון בן ה-11. אורן זכה בפרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית.

[✉ מכתבים למערכת:](mailto:nosonchik@gmail.com)

לכל תגובה הצעה או שאלה, ניתן לפנות אלינו בכתובת:

nosonchik@gmail.com